

ROKIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBOS 2016 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

Tarnybos vaidmuo, funkcijos ir įgaliojimai

Rokiškio rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos (toliau – Tarnyba) pareiga – prižiūrėti, ar teisėtai, efektyviai, ekonomiškai ir rezultatyviai valdomas savivaldybės turtas bei vykdomas savivaldybės biudžetas. Šią nuostatą įgyvendiname atlikdami finansinį (teisėtumo) ir veiklos auditą, teikdami išvadas savivaldybės tarybai bei atlikdami kitas teisės aktais nustatytas kontrolės funkcijas. Institucijos veikla grindžiama nepriklausomumo, teisėtumo, viešumo, objektyvumo ir profesionalumo principais. Savivaldybės kontrolieriaus įgaliojimai ir pareigos, tarnybos funkcijos yra reglamentuotos Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatyme. Tarnyba savo veikloje vadovaujasi šiuo ir kitais įstatymais, tarptautiniais audito standartais, valstybinio audito reikalavimais, Valstybės kontrolės parengtomis metodikomis ir kitais teisės aktais.

Tarnybos darbo organizavimas ir panaudoti ištekliai

Asignavimų dydį tarnybai nustato savivaldybės taryba. Buhalterinę apskaitą tvarko ir atskaitomybę rengia savivaldybės administracijos centralizuotos buhalterinės apskaitos skyrius. Tarnyboje dirba du darbuotojai: savivaldybės kontrolierius (įstaigos vadovas) ir vyriausiasis specialistas. Tarnybai 2016 m. skirta ir panaudota 35236 Eur asignavimų, iš jų darbo užmokesčiui – 26384 Eur, socialiniam draudimui – 8112 Eur, prekėms ir paslaugoms – 740 Eur.

Tarnybos veiklos sėkmė neatsiejama nuo darbuotojų kompetencijos. 2016 metais kvalifikaciją tobulinome 7 mokymo priemonėse 58 akademinės valandas už 251 Eur. Dalis mokymų (16 akademinė valandų) buvo įgyvendinti be papildomų lėšų – pasinaudojus savivaldybės administracijos vykdomų projektų parama.

Tarnyboje 2016 metais užregistruota 30 gautų dokumentų, išsiųsti 62 raštai, parengti 5 kontrolierės įsakymai veiklos, atostogų ir personalo klausimais, išduoti 5 pavedimai atlikti auditus.

Tarnybos veiklos plano vykdymas

Tarnyba savo veikla siekia prisidėti prie savivaldybės misijos vykdymo, stengdamasi efektyviai vykdyti jai skirtas funkcijas. Tarnyba dalyvauja vykdant Rokiškio rajono savivaldybės strateginio veiklos plano programą „Savivaldybės pagrindinių funkcijų vykdymo programa“, įgyvendinant tikslą – didinti savivaldybės veiklos organizavimo ir funkcijų įgyvendinimo efektyvumą, uždavinį – užtikrinti savivaldybės darbo organizavimą, ir vykdo priemonę – Savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos darbo organizavimas. Numatytas vertinimo kriterijus – atliktų auditų, patikrinimų skaičius (planinis rodiklis – 10, faktinis – 12).

Tarnybos veiklos planas parengtas vadovaujantis patvirtintu Rokiškio rajono savivaldybės strateginiu veiklos planu, jam pritarta Rokiškio rajono savivaldybės tarybos kontrolės komitete. Finansiniam (teisėtumo) auditui skirta 75 proc. viso darbo laiko išteklių (nes šio audito pagrindu teikiamos išvados savivaldybės tarybai dėl svarbiausių savivaldybės ataskaitų, savivaldybės biudžeto lėšų bei turto naudojimo), veiklos auditui – 18 proc., kitoms kontrolės funkcijoms atlikti (skolinimosi vertinimui, skundų ir prašymų tyrimui) – 7 proc. darbo laiko išteklių.

Vykdamas veiklos planą, per metus atlikti 9 finansiniai (teisėtumo) auditai, 1 veiklos auditas, 1 išankstinis tyrimas, 1 vertinimas dėl paskolos ėmimo, parengtos ir pateiktos 2 išvados savivaldybės tarybai.

Veiklos plano vykdymas svarstytas savivaldybės tarybos kontrolės komiteto posėdžiuose. Tarnybos veiklos rezultatai viešinami Rokiškio rajono savivaldybės interneto svetainėje www.rokiskis.lt.

Finansinis (teisėtumo) auditas

Finansinio (teisėtumo) audito tikslas – įvertinti audituojamo subjekto finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių duomenų teisingumą, taip pat valstybės ir savivaldybės lėšų ir

turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumą ir jų naudojimą įstatymų nustatytiems tikslams bei pareikšti nepriklausomą nuomonę.

Tarnyba atliko Rokiškio rajono savivaldybės 2015 metų konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio auditą bei 8 ribotos apimties finansinius ir (ar) teisėtumo auditus.

Audito metu buvo vertintas konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys, kuris apima visą viešąjį sektorių (36 biudžetines įstaigas, 2 savivaldybės fondus ir 3 viešąsias sveikatos įstaigas). Šio ataskaitų rinkinio duomenimis, ilgalaikis ir trumpalaikis turtas metų pabaigoje sudarė 91.772,95 tūkst. Eur, finansavimo sumos – 51.835,79 tūkst. Eur, išipareigojimai – 12.373,57 tūkst. Eur, savivaldybės viešojo sektoriaus būklę charakterizuojantis rodiklis – grynasis turtas – metų pabaigoje sudarė 27.563,60 tūkst. Eur. Iš pagrindinės veiklos gautas 3,74 tūkst. Eur metų perviršis, galutinis metų rezultatas – 188,75 tūkst. Eur deficitas. Visose reikšmingose ir rizikingose srityse suplanuotos ir atliktos audito procedūros.

Audito metu nustatyti reikšmingi duomenų iškraipymai savivaldybės įstaigų ataskaitose, kurie įtakojo ir savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinių duomenų teisingumą:

- negalėjome įsitikinti savivaldybės administracijos Finansinės būklės ataskaitoje nurodyto 14.207,4 tūkst. Eur ilgalaikio turto - vietinės reikšmės kelių likučio - teisingumu;
- Savivaldybės administracijos Finansinės būklės ataskaitoje nurodytas ilgalaikio turto nebaigtos statybos likutis padidintas 5.945,9 tūkst. Eur, kitų straipsnių – atitinkamai sumažinti, nes statybos užbaigimo aktai nebuvo pristatyti Centralizuotos buhalterinės apskaitos skyriui (gulėjo stalčiuose);
- dėl neatliktos metinės inventorizacijos negalėjome patvirtinti Rokiškio kultūros centro Finansinės būklės ataskaitoje nurodytų 2.418,0 tūkst. Eur turto likučių teisingumo.

Vertindami savivaldybės finansinį stabilumą ir veiklos tęstinumą, skaičiavome savivaldybės viso viešojo sektoriaus ilgalaikio mokumo rodiklius, o vertindami finansinę būklę – trumpalaikio mokumo rodiklius. Ilgalaikio mokumo rodikliai rodo, kad savivaldybė gali tęsti veiklą ir vykdyti išipareigojimus, o trumpalaikio mokumo rodikliai rodo ženkliai pagerėjusią finansinę situaciją. Nors galutinis metų rezultatas yra neigiamas, tačiau, palyginti su praėjusiais metais, deficitas sumažėjo, šis pokytis rodo teigiamas tendencijas. Audito metu nustatytos konkrečios klaidos savivaldybės mokumo rodikliams įtakos neturėjo, tačiau negalime pasakyti, kaip galėtų keistis rodikliai dėl tų duomenų, kurių teisingumo negalėjome patvirtinti.

Audito metu vertinome ir konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinį, kurio duomenimis, savivaldybės biudžeto pajamos sudarė 26.218,8 tūkst. Eur, skolintos lėšos – 638,7 tūkst. Eur, išlaidos – 26.706,6 tūkst. Eur. Biudžeto lėšos buvo skirtos 56 asignavimų valdytojams (36 biudžetinėms įstaigoms, 20 savivaldybės administracijos padalinių) 6 programoms vykdyti. Daugiausia lėšų panaudota darbo užmokesčiui ir socialiniam draudimui – 55,1 proc. visų išlaidų, socialinėms išmokoms – 12,5 proc., prekių ir paslaugų naudojimui – 16,2 proc., turtui įsigyti (investicijoms) – 11,9 proc., visoms kitoms – 4,3 proc. visų išlaidų. Visose reikšmingose ir rizikingose srityse atliktos audito procedūros. Audito metu reikšmingų pastebėjimų dėl pateiktų vertinti ataskaitų rinkinio duomenų neturėjome.

Audito metu taip pat vertinome ir savivaldybės biudžeto lėšų bei turto valdymą ir naudojimą įstatymų nustatytiems tikslams. Audito metu nustatyta, kad, pažeidžiant teisės aktus, panaudota 166,5 tūkst. Eur, arba 0,6 proc. biudžeto asignavimų, perduota 35,6 tūkst. Eur turto. Pažeidimai nustatyti Rokiškio rajono savivaldybės administracijoje, Statybos ir infrastruktūros plėtros skyriuje.

Audito ataskaita kartu su išvada teikta savivaldybės tarybai, priimant sprendimą dėl Rokiškio rajono savivaldybės 2015 metų konsoliduotųjų ataskaitų rinkinių. Išvadoje dėl Rokiškio rajono savivaldybės 2015 metų konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo rinkinių bei dėl savivaldybės biudžeto ir turto naudojimo pareiškėme sąlyginę nuomonę dėl savivaldybės 2015 metų konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio, besąlyginę nuomonę – dėl biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio ir sąlyginę nuomonę – dėl savivaldybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumo ir jų naudojimo įstatymų nustatytiems tikslams.

Veiklos auditas

Veiklos auditas – tai audituojamo subjekto viešojo ir vidaus administravimo veiklos vertinimas ekonomiškumo, efektyvumo ir rezultatyvumo požiūriu bei veiklos tobulinimo galimybių atskleidimas. Labai svarbu nustatyti veiklos subjektų problemas anksčiau, negu jos gali paveikti subjekto veiklą. Veiklos auditas gali baigtis išankstiniu tyrimu, nusprendus neatlikti pagrindinio tyrimo. Poreikis veiklos auditui yra daug didesnis, negu leidžia mūsų galimybės. Vykdydama veiklos planą, tarnyba atliko vieną veiklos auditą ir vieną išankstinį tyrimą.

Atliktas veiklos auditas – uždarnosios akcinės bendrovės „Rokiškio vandenys“ veikla. Audito tikslas buvo įvertinti, ar bendrovė efektyviai naudoja turimus išteklius ir teikia kokybiškas paslaugas vartotojams. Atlikę auditą, konstatavome, kad:

- bendrovė yra moki ir finansiškai stabili, nors dirba nuostolingai;
- padidintos kainos nuo 2016 m. sausio 1 d. nepadengė visų bendrovės patiriamų sąnaudų;
- pradėjus eksploatuoti daugiau miestelių ir kaimų vandenviečių bei nuotekų įrenginių, didėja nuostoliai tinkluose;

- neišnaudojami bendrovės pajėgumai, sumažinus paslaugų pirkimą didžiausiam vartotojui.

Bendrovė pateikė informaciją apie rekomendacijų įgyvendinimą, kurioje numatė priemones veiklos efektyvumui gerinti.

Atliktas išankstinis tyrimas dėl ledo aikštelės šaldymo įrangos naudojimo, kurio metu surinkta ir įvertinta informacija apie ledo aikštelės šaldymo įrangos pirkimą ir naudojimą. Šio tyrimo metu nustatytos veiklos problemos (rizikos) pirkimo planavimo, priėmimo perdavimo bei eksploatavimo srityse, pateiktos rekomendacijos nustatytiems trūkumams šalinti.

Kiti patikrinimai.

Pagal gautus prašymus tarnyba atlieka vertinimus dėl naudojimosi bankų kreditais, paskolų ėmimo, laidavimo, garantijų suteikimo, viešojo ir privataus sektoriaus partnerystės, koncesijų klausimais. Šiais metais, gavę savivaldybės administracijos prašymą, atlikome vertinimą dėl savivaldybės galimybių imti 358 tūkst. Eur ilgalaikę paskolą bei pateikėme išvadą savivaldybės tarybai. Išvadoje dėl skolinimosi pareiškėme teigiamą nuomonę. Savivaldybės skolinimosi limitai bei Rokiškio rajono savivaldybės įsipareigojimų likutis suteikė galimybę savivaldybei imti naują paskolą ir ją naudoti investicijų projektams, finansuojamiems iš Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės paramos, įgyvendinti.

Tarnyba pagal kompetenciją tiria gautus gyventojų prašymus ir skundus. 2016 metais užregistruoti 2 piliečių prašymai, į kuriuos atsakyta.

Gauti prašymai išnagrinėti 100 proc.

Rekomendacijų įgyvendinimas, pažeidimų šalinimas

Siekiamo, kad nustatyti pažeidimai būtų šalinami iš karto. 2016 metais auditų metu buvo nustatyti 23 teisės aktų pažeidimai, iš jų 13, arba 56,5 procento (pernai buvo – 55), nustatytų pažeidimų ištaisyta jau audito metu. Neištaisytams pažeidimams bei kitiems trūkumams pašalinti pateiktos 24 rekomendacijos audito ataskaitose, iš kurių įgyvendinta visiškai ar iš dalies 20 arba 83,3 proc. (pernai buvo – 88,9) pateiktų rekomendacijų.

Įgyvendinant teiktas rekomendacijas, šalinant teisės aktų pažeidimus bei mažinant rizikos veiksnius savivaldybės finansų sistemoje, pasiekta:

- Pagerėjo statybos objektų užbaigimo, perdavimo ir apskaitos procesas. Administracijos direktoriaus įsakymu reglamentuotas statybos užbaigimo dokumentų rengimas, perdavimas ir apskaita Centralizuotos buhalterinės apskaitos skyriuje.
- Savivaldybės administracijos centralizuotos apskaitos skyriui pristatyti anksčiau baigtų, bet neapskaitytų statybų užbaigimo aktai, pagal kuriuos iš nebaigtos statybos objektų grupės iškelta (perduota) statybos objektų už 5945.886,2 Eur.
- Savivaldybės administracijoje inventorizuotas ir apskaitytas 68.228,15 Eur vertės biologinis turtas.
- Rokiškio kultūros centre 2016 m. liepos 1–8 dienomis buvo atlikta neeilinė inventorizacija, kurios metu buvo inventorizuotas visas įstaigos turtas, įtraukiant į įstaigos apskaitą turtą, kuris nebuvo apskaitytas, taip pat nustatant dingusį įstaigos turtą.

- Kūno kultūros ir sporto centras, siekdamas užtikrinti tinkamą ledo ritulio aikštelės apsaugą, įrengė stebėjimo kameras, pradėjo aktyviau organizuoti masinius čiuožimus gyventojams.
- Pakeistas Savivaldybės administracijos viešųjų pirkimų organizavimo ir vidaus kontrolės tvarkos aprašo priedas, pagal kurį teikiant prašymą viešųjų pirkimų komisijai dėl pirkimo būdo parinkimo, turi būti nurodyta ir informaciją apie bendrą objekto vertę ir etapais atliktų darbų vertę.
- Pagal galimybes atliekama vietinės reikšmės kelių inventorizacija, vykdoma jų teisinė registracija.
- Audituose įstaigose suregistruotos paslaugų pirkimo sutartys, atnaujinti darbuotojų pareigybių aprašai, užtikrintos pakankamos vidaus kontrolės procedūros, ištaisytos klaidos apskaitoje ir sudarant ataskaitas.

Tačiau iki šiol stebime riziką savivaldybės turto ir investicijų srityje. Savivaldybėje nepakankamai reglamentuotas investicijų iš savivaldybės programų lėšų procesas, dėl ko daug klausimų kilo dėl ledo ritulio aikštelės šaldymo įrangos pirkimo. Jau antri metai audito metu negalėjome įsitikinti vietinės reikšmės kelių likučio, nurodyto ataskaitose, teisingumu. Todėl šiose srityse ir toliau bus atliekamos audito procedūros.

Bendradarbiavimas

Nuolat keičiamės informacija su Valstybės kontrole. Valstybės kontrolė naudojami mūsų atliktais auditais, vertindama Nacionalinį ataskaitų rinkinį, mes naudojame jos sukurtomis metodikomis, sukaupia audito patirtimi bei pažanga šioje srityje.

Savivaldybių kontrolierių asociacijos dėka mūsų tarnybų darbuotojai nuolat kelia kvalifikaciją seminaruose, skirtuose specialiesiems ir profesiniams gebėjimams tobulinti, nes pavieniui tai padaryti būtų sudėtingiau.

Tarybos kontrolės komitetas reikšmingai prisideda įgyvendinant tarnybos tikslus: aktyviai dalyvauja priimant veiklos planą, analizuoja audito ataskaitas, skatina viešojo sektoriaus subjektus operatyviai taisyti klaidas bei įgyvendinti pateiktas rekomendacijas.

Dauguma audituotų subjektų geranoriškai bendradarbiauja audito procese teikiant reikiamus duomenis, taisant nustatytas klaidas ir pažeidimus, bei vėliau teikia informaciją apie pateiktą audito ataskaitose rekomendacijų įgyvendinimą.
